

Synpunkter och svar

Utlåtande

Förslaget till Härnösands kommuns nya översiktsplan har varit utställd för slutlig granskning under perioden 15 september - 15 november, 2010. Utställningshandlingarna har skickats till statliga och kommunala myndigheter och förvaltningar samt övriga berörda enligt sändlista. För att upplysa allmänheten om utställningen annonserades det i Tidningen Ångermanland den 15 september 2010.

Översiktsplanen har funnits tillgänglig på kommunens hemsida www.harnosand.se/op, där det även har varit möjligt att lämna sina synpunkter i ett webformulär. Fullständiga handlingar har även funnits uppsatt på Sambiblioteket, Kommunhuset samt hos Samhällsförvaltningen i Johannesbergshuset.

Sammantaget har det kommit in 18 stycken yttranden under utställningstiden. Kommunen ser positivt på samtliga synpunkter som har förts fram. Syftet med utlåtandet är att redovisa och bemöta de synpunkter som har kommit in samt att presentera de förändringar som dessa har medfört. Kommunens bemötande görs löpande i texten under rubriken *Kommentarer*. Endast Länsstyrelsens yttrande kommer att redovisas i sin helhet.

Inkomna yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen redovisar en hög ambition att utveckla de befintliga goda kvalitéerna som finns i kommunen.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till kommunens webbaserade upplägg av översiktsplan. Den digitala formen kan innebära en långsiktig utvecklingsbar metod, som även kan underlätta en framtida sk ”rullande ” översiktsplanering, med aktualisering, fördjupningar och ökad detaljeringsgrad.

Kommunen har i planprocessen visat stor medvetenhet om vikten av att förankra översiktsplanen i en bred dialog med bl a medborgare, organisationer m m. Samråds- och utställningsförfarande väcker respekt och på så sätt är översiktsplanen visionära tyngd väl förankrad.

Översiktsplanens roll, utöver den visionära delen som är politiskt förankrad, är att utgöra underlag för andra myndigheters (regionala och centrala) beslut i tillståndsfrågor och överprövningar m m. Översiktsplanen ska också förmedla för medborgare, verksamhetsutövare m fl vad som gäller för ett specifikt mark- och vattenområde avseende riktlinjer för t ex bygglov. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen måste utvecklas därvidlag. Länsstyrelsen ser fram emot en fortsatt dialog i samband med det fortsatta översiktsplanearbetet.

Länsstyrelsen saknar således, trots kommunens digra ”att-göra punkter-lista” (sammanställd på sid 29 i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)) hur och på vilket sätt kommunen konkret ska genomföra översiktsplanens intentioner och vilka riktlinjer som gäller för kommunens mark- och vattenanvändning.

Länsstyrelsen måste därför hänskjuta stor del av granskningen till kommande fördjupade planprocesser eftersom kommunen inte tydligt visat, t ex vilka åtgärder som ska göras för 1

utveckling och bevarande av den bebyggda miljön och hur riksintressen och gällande miljö kvalitetsnormer (både luft och vatten) ska tillgodoses samt hur säkerhet och hälsa ska bevakas.

Kommentar

Sedan utställningen har kommunen sett över de utvecklingsområden för ny markanvändning som redovisats. Kriteriet för ett utvecklingsområde har förtydligats och kommunens avsikt med de områden som pekats ut har klarlagts. Till följd av det har ett antal områden för bostäder plockats bort. Detta då de inte bedömdes uppfylla kriteriet för ett utvecklingsområde. Se redovisning av de utvecklingsområden för bostäder som plockats bort samt motivet till varför i bilaga till utlåtandet. Utöver detta har riktlinjer för kommunens föreslagna mark- och vattenanvändning sammanställts i ett nytt kapitel som heter, 20 Mark- och vattenanvändning.

Kommunen ser positivt på fortsatt granskning i nästa steg i planprocessen.

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att ta fram en sammanställd karta över kommunens förslag på hur framtida mark- och vattenanvändning ska utvecklas i relation till nuvarande markanvändning samt allmänna intressen (3 och 4 kap miljöbalken (MB)) och befintliga områdesskydd enligt MB. Länsstyrelsen efterlyser även på en sammanställd karta på s k riskområden avseende säkerhet och hälsa och befintlig och framtida föreslagen mark- och vattenanvändning.

Utifrån ovan sammanställda kartor, ökar inte bara kommunens möjligheter att göra avvägningar, utarbeta riktlinjer, utan även Länsstyrelsens granskningsmöjligheter ökar. Översiktsplanen blir därmed också tydligare och mer tillgänglig för andra myndigheter och för medborgare.

Kommentar

Till antagandet har nya kartor upprättats se karta 20 A, B och C. Kommunen kommer även att lägga upp översiktsplanens kartor i en webbaserad karttjänst på kommunens hemsida. Medborgarna och andra myndigheter kan utifrån detta "skapa" de kartor som de är intresserad av beroende på vilket/vilka skikt som kryssas för. För kommunens egna handläggning finns självfallet samtliga ÖP-kartor i kommunens GIS-program.

Länsstyrelsen anser även att alla riksintressen som statliga verk redovisar tydligt ska framgå i översiktsplanens kartmaterial. Om kommunen har annat förslag t ex på borttagande av riksintresseområde, justering av gräns alternativt utökning av område eller förslag på annan sträckning av väg och järnväg ska detta framgå tydligt. Motiven till kommunens förslag på ändring ska redovisas i text och gärna på samma karta.

Kommentar

Kartan över riksintressena har uppdaterats sedan utställningen. Kommunens förslag till utökat riksintresse på Vagnön är särskilt markerat på kartan och behandlas även i kapitel 6 Riksintressen.

Formellt sett ska det framgå på vilket sätt gällande fördjupade översiktsplaner (FÖP) för Ådalsbanan respektive Mittuniversitetet gäller i relation till Översiktsplanen för kommunen.

Kommentar

Under avsnitt 1 Vad är en översiktsplan, framgår att aktuella fördjupade översiktsplaner är inarbetade i översiktsplanen och att de endast ska hanteras som ett underlag. I de fall där översiktsplanens innehåll skiljer sig från dem så är det översiktsplanen som gäller. Sedan utställningen har detta även förtydligats i kapitel 21.5 Fördjupningar och tillägg.

Därtill tillkommer förutsättningar som detta granskningsyttrande redovisar. Länsstyrelsen vill även erinra om att yttrande i samrådsskedet daterat 5 februari 2010 fortfarande är aktuellt i kommunens fortsatta planering. Samrådsyttrandet innehåller en mängd information och kunskap som inte implementerats i översiktsplanen.

Länsstyrelsen vill också erinra om att översiktsplanens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet, vilket innebär att också ekonomiska och sociala konsekvenser bör belysas.

Kommentar

Sedan utställningen har bedömningen av vart och ett av de utpekade utvecklingsområdena förtydligats. Se MKB:n figur 2 under Miljömål och hållbar utveckling.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska enligt 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL) under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget.

Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 MB,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet ska enligt 4 kapitlet 2 § PBL fogas till översiktsplanen och den antagna översiktsplanen ska sedan spridas till alla dem som har väsentligt intresse av den eller som använder planen som beslutsunderlag.

Eftersom översiktsplanen inte innehåller kommunens ställningstagande i enlighet med 4 kap 1 § PBL kvarstår, således Länsstyrelsens granskning till kommande planering och fördjupade planprocesser.

Kommentar

Noteras.

Här följer Länsstyrelsens yttrande på befintligt underlag som översiktsplanen idag utgör. Länsstyrelsen kan enligt 12 kap 1 § PBL pröva kommunens beslut att anta framtida detaljplaner om inte kommunen beaktar Länsstyrelsens erinringar avseende ovan nämnda fem grunder.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ambition för regional utveckling där kommunen inom bl a kommunikationer, kollektivtrafik, bildande av naturreservat, samarbete mellan hamnar, friluftsliv och turism, eventuell planering av bergtäkter vill främja mellankommunal samverkan.

Kommunen hänvisar till kommande övergripande risk- och sårbarhetsanalys avseende Timrå kommuns förslag att ingå i det kommunala nätet för vattenförsörjning. Länsstyrelsen anser att grundvattentäkter i Sundsvall och Timrå kommuner bör utgöra ett alternativ i kommunens fortsatta utredning av frågan.

Kommentar

Som tidigare nämnts har kommunen för avsikt att utreda frågan om alternativ vattenförsörjning och kommunen håller med om att anslutning till grundvattentäkter i Timrå – Sundsvall är en möjlighet som bör utredas.

Riksintressen

En av översiktsplanens uppgifter är att redovisa värden som är av riksintresse och hur dessa värden långsiktigt ska säkerställas. Kommunen ska samtidigt bedöma planens eventuella påverkan på värdena i riksintresset. Kommunen anger i bilaga 1 ”Strategisk miljökonsekvensbeskrivning” att värden i riksintressen inte får påtagligt skadas. Länsstyrelsen saknar dock en beskrivning av värdena i riksintresset och hur dessa påverkas av översiktsplanen. Det går därför inte att utläsa var kommunen och Länsstyrelsen är eniga respektive oeniga om avgränsningar för riksintressena.

Kommunen ska således i framtida fördjupningsarbeten förtydliga sina avvägningar och ställningstaganden och upprätta tydliga konsekvensbeskrivningar. Där Länsstyrelsen inte delar kommunens uppfattning om justeringar av avgränsning alternativt påverkan på värdena fortsätter den avgränsning att gälla som föreligger idag utan justering. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen inte vidtar någon åtgärd som påtagligt skadar riksintressevärden eller delar av sådana utan att samråda med Länsstyrelsen. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att ingripa med stöd av 12 kap PBL.

Kommentar

Beskrivningarna av riksintressenas värden har utökats sedan utställningen. Se kapitel 6 samt bilagan till kartorna. När det gäller kommunens förslag till utökat område för riksintresse på Vägnön har motivet till detta även förtydligats. Området markeras särskilt på karta 6. När det gäller utvecklingsområdenas eventuella påverkan på riksintressenas värden så har texten även utökats i MKBn. Se figur 2 i MKBn.

Riksintresse kommunikationer enligt 3 kap 8 § MB

Vägar och järnvägar

Avsnittet om riksintresse kommunikationer (kap 5) måste kompletteras både när det gäller väg och järnväg. Både de eventuellt framtida delarna av Ådalsbanan och en eventuell förbifart Härnösand av E4 är redan utpekade som riksintresse för framtida järnväg eller väg av Trafikverket i beslut den 2 juli 2010. Dessa objekt bör därför kompletteras i text och på karta. Vad gäller Ådalsbanan ska båda korridorerna (röd och blå enligt förstudie) redovisas som riksintressen för framtida järnväg. Därav följer att utvecklingsområde B6 för bostäder, Norra Sjösjön, kan behöva justeras i sin norra del med hänsyn till riksintressekorridor för framtida järnväg (Alternativ blå enligt genomförd förstudie.)

Luftfart

Det bör framgå i översiktsplanen att både Kramfors-Sollefteå och Sundsvall-Härnösands flygplatser är av riksintresse för luftfarten, Detta innebär att flygplatserna ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utnyttjandet av anläggningarna.

Flygplatserna är inte belägna inom kommunen, men delar av kommunen ingår i de MSA-påverkade ytorna (Minimum Sector Altitude) vilket är ytor som ingår i inflygningszonen. Det bör framgå av översiktsplanen att de MSA-påverkade ytorna består av cirklar med radien 55 km, som utgår från flygplatsernas landningshjälpmedel.

Kommentar

Kapitel Riksintressen samt tillhörande karta och bilaga har, i enlighet med ovanstående synpunkter, ändrats sedan utställningen. Ett tillägg gällande MSA-påverkade ytor har gjorts till texten i avsnitt 10.5 Flyg,

Sjöfart

Farlederna 661 A, 661B, 663, 6633 samt även etablerat sjötrafikstråk längs kusten är utpekade som riksintresse för sjöfarten. Stora delar av kommunens vattenområde är således av riksintresse för sjöfart. Länsstyrelsen bilägger Sjöfartsverkets yttrande, daterat den 30 september 2010, i sin helhet i detta yttrande, där framgår länkar till beslut och karttjänst.

Kommunen ska beakta riksintresset och samråd ska ske med Sjöfartsverket när kommunens planer berör sjöfartens transportleder och hamnterminaler, inklusive dess anslutning till landbaserad infrastruktur, bildande av naturreservat, utökning av hamn, broar i område med etablerad sjötrafikstråk, strandnära anläggningar som bostadsområden, industri och övrig bebyggelse.

Kommentar

Kapitel Riksintressen samt tillhörande karta och bilaga har, i enlighet med ovanstående synpunkter, ändrats sedan utställningen.

Riksintresse Totalförsvaret enligt 3 kap 9 § MB

Länsstyrelsen anser att utvecklingsområdena för bostäder B3, Kusthöjden, och B5, Skärsviken, står i direkt konflikt med riksintresset för totalförsvaret. Det framgår av rubricerad lagstiftning att mark- och vattenområden, som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen.

Kommentar

Sedan utställningen har ovanstående områden plockats bort eftersom de inte bedöms uppfylla kriteriet för ett utvecklingsområde. Se även bilaga till utlåtandet.

Riksintresse kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § MB

Vad gäller riksintresseområde för kulturmiljövården framgår det av översiktsplanen att särskild hänsyn ska tas när ny bebyggelse byggs samt annan markanvändning planeras. Platsernas karaktär ska bevaras samtidigt som det ska finnas möjligheter till vidareutveckling. Länsstyrelsen anser att det är en bra utgångspunkt.

Översiktsplanen redovisar dock inte hur riksintresseområdena ska bevaras och utvecklas eller hur värdena i riksintresset ska tillgodoses. Länsstyrelsen kan således inte ta ställning till översiktsplanen i detta avseende.

Kommentar

Beskrivningen av riksintressets värden har utökats sedan utställningen. Där framgår även hur dessa bör bevaras.

Kommunens förslag att utöka riksintresseområde för Kulturmiljövården på Vagnön

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget, men anser att kommunens förslag bör motiveras ytterligare. Om kommunen anser att miljön kring fornminnena i sig bör skyddas, föreslår Länsstyrelsen att kommunen upprättar en områdesbestämmelse med inriktning på bevarande. Gränsen för befintligt riksintresseområde är inte bestämd, vilket bl a innebär att allt som sker i anslutning till området inte får påtagligt skada värdena i riksintresset.

Kommentar

Motiveringen till förslaget om utökat område för Riksintresse har förtydligats. Se kapitel 6 samt bilagan till kartorna.

Riksintresse naturvård enligt 3 kap 6 § MB

Riksintresse naturvård föreligger för Gådeåns vattensystem. Kommunens förslag på utvecklingsområde för bostäder B9, Brunne, berör riksintresset. Värdena i riksintresset ska kommunen i den fortsatta planeringen beskriva samt hur dessa värden påverkas. Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) bör även kompletteras.

Kommentar

Sedan utställningen har B9 Brunne plockats bort med anledning av att det inte bedöms uppfylla kriteriet för ett utvecklingsområde. Kommunen ser dock positivt på enstaka bebyggelse inom området. För redovisning av de områden som har tagits bort samt en motivering till varför, se bilaga till utlåtandet. Se även kapitel 20 Mark- och vattenanvändning.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap miljöbalken

Enligt 5 kapitlet 3 § miljöbalken ska kommuner och myndigheter iaktta miljö kvalitetsnormer vid planläggning och enligt 4 kapitlet 1 § PBL ska översiktsplanen redovisa hur kommunen avser följa gällande miljö kvalitetsnormer.

MKN för vatten

Vattenmyndigheten Bottenviken har fastställt MKN för yt- och grundvattenförekomster. Då översiktsplanen saknar redovisning av om MKN kan komma att överskridas i kommande planering går det inte att avgöra om förslaget kan medverka till att en MKN enligt 5 kap MB inte följs. MKN måste beaktas i de fall en plan kan bidra till att tillståndet i en vattenförekomst försämras.

Kommentar

I MKB:n redovisas, för vart och ett av de utpekade utvecklingsområdena, om ett genomförande bedöms komma att påverka ett överskridande av MKN. Detta gäller, som framgår i MKB:n på sidan 12, MKN för luft samt för yt- och grundvatten. Sedan utställningen finns ytterligare beskrivning av MKN i MKB:n under 1.3 Miljö kvalitetsnormer.

I översiktsplanen anges att "Härnösands kommun kommer aktivt, och i samråd med Länsstyrelsen, att arbeta i enlighet med en åtgärdsplan som fastställts av Vattenmyndigheten. Vid all typ av planering och planläggning ska MKN iakttas. Dessutom kommer frågorna att beaktas vid den operativa tillsynen". Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ställningstagande men påpekar att MKN berör allt vatten i kommunen och bör inte enbart beskrivas under rubriken Teknisk försörjning.

Kommentar

MKN för vatten hanteras dock även i avsnitt 1.2 Allmänna utgångspunkter, i avsnitt 15.1 Vatten- en naturmiljö samt i MKB:n.

Hälsa och säkerhet

Kommunen har ett övergripande ansvar för att skapa ett robust och långsiktigt hållbart samhälle där hänsyn ska tas till människors hälsa och säkerhet.

Vattenförsörjning

Länsstyrelsen anser att kommunen snarast behöver redovisa reservvattentäkt. Kommunen bör utnyttja den inventering av områden med goda grundvattentillgångar i enlighet med Statens Geologiska undersökning (SGU) yttrande och ta fram ett lämpligt skydd i planläggningen av markanvändningen. Länsstyrelsen anser även i likhet med SGU att kommunen bör utarbeta en vattenförsörjningsplan. Länsstyrelsen bilägger detta yttrande SGU:s yttrande daterat den 28 oktober 2010.

Utvecklingsområde B9, Brunne, berör kommunens vattenskyddsområde, vilket bör beaktas i fortsatt planering.

Kommentar

Som tidigare nämnts har kommunen för avsikt att utreda frågan om alternativ vattenförsörjning.

Sedan utställningen har B9 Brunne plockats bort med anledning av att det inte bedöms uppfylla kriteriet för ett utvecklingsområde. Kommunen ser dock positivt på enstaka bebyggelse inom området. För redovisning av de områden som har tagits bort samt en motivering till varför, se bilaga till utlåtandet.

Risker för ras och skred och höga vattenflöden

Länsstyrelsen anser i likhet med Statens Geotekniska Institut (SGI) att det är positivt att kommunen anger i ställningstagande att stabilitetsutredningar ska utföras där geologiska och topografiska förutsättningar kan finnas för otillfredsställande stabilitet. Länsstyrelsen hänvisar till *Översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys – Naturolyckor*, daterad den 21 oktober 2010, som upprättats för Västernorrlands län, för det fortsatta arbetet.

Länsstyrelsen vill också informera om att det också nu är möjligt att följa utvecklingen i SMHI:s länsvisa klimatanalyser. Klimatscenerierna indikerar för de kommande 100 åren att det förväntas bli en ökad nederbörd som leder till ökade flöden, förhöjda nivåer i vattendrag, vilket kommunen bör beakta i ställningstagande vid anpassningsbehov för befintliga områden och bedömning av framtida markanvändning.

Kommentar

Sedan utställningen har kommunen utökat texten i kapitel 7.5 Klimatförändringar och klimatanpassning. Detta har gjorts med bakgrund i den översiktliga klimat- och sårbarhetsanalysen som Länsstyrelsen har låtit ta fram.

Buller och vibrationer från väg och järnväg

Kommunen har redovisat Riksdagens fastställda riktvärden för buller i översiktsplanen samt Boverkets råd. Kommunens översiktliga kartläggning av bullersituationen i kommunen bör naturligtvis utgöra grund för kommande utbyggnadsområden. Länsstyrelsen ställer sig tveksam till om tillräcklig hänsyn tagits vid förslag till följande områden; B9, B1, B6, B7, B10 och B11.

Buller och vibrationer från sjöfarten och försvarets anläggningar

Bulleraspekter ska beaktas om kommunen planerar bostäder i närheten av farleder samt i områden som påverkas av buller från försvarets anläggningar.

Kommentar

Sedan utställningen har B6, B7, B9 B10 och B 11 plockats bort med anledning av att de inte bedöms uppfylla kriteriet för kommunens utvecklingsområden. Buller har dock inte varit en avgörande orsak till detta. För redovisning av de områden som har tagits bort samt en motivering till varför, se bilaga till utlåtandet.

Till antagandet kvarstår B1 Södra sundet som ett utpekade utvecklingsområde. Utöver den översiktliga kartläggning av bullersituationen som kommunen ska genomföra, görs specifika bullerutredningar vid detaljplanläggning då skäl finns för detta. Kommunen har för avsikt att gällande riktvärden för buller inte ska överskridas.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kommunen anger att följande utvecklingsområden ska ingå i kommande tematiska tillägg till översiktsplanen: område B4 Fällöviken norra, område B5 Skärsviken, B6 Norra Sjösjön, B7 Klappnässjön, Häggdånger, B8, Surhaltsbukten, Barsviken, B9 Brunne, B10 Rö, B11 Sanna Hemsön.

Länsstyrelsen har således inte granskat översiktsplanen avseende förenlighet med 7 kap 18 e § första stycket MB: Länsstyrelsen vill dock erinra om att kommande planering ska bli a redovisa särskilda skäl enligt 7 kap 18 § c MB.

Kommentar

Kommunen har för avsikt att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen gällande LIS-områden och är medveten om att särskilda skäl enligt 7 kap 18 § MB ska redovisas.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Kommunen anger i MKB att de övergripande klimatstrategierna har varit utgångspunkt vid utpekande av utvecklingsområdena. Detta kan inte Länsstyrelsen se när kommunen redovisar listan över utvecklingsområden. Många förslag till utvecklingsområden har långa avstånd till service, skola och kollektivtrafik.

Närhet till kollektivtrafik bedöms inte i analysen, förutom för de områden som ligger långt ut på landsbygden. Där anges att en eventuell negativ påverkan kan uppstå på miljömål.

Områden som ligger förhållandevis nära infrastruktur och service bedöms som fullgoda alternativ ur klimatperspektiv, utan bedömning om det finns kollektivtrafik eller inte.

Länsstyrelsen anser att en sakkunnig bedömning behöver göras i MKB:n över vilka konsekvenser de föreslagna utvecklingsområdena får när det gäller hållbarhet och miljömålen. Denna ska ligga till grund för kommunens beslut om vilka områden som bör utvecklas. I vissa fall kan kommunen bedöma att andra mål väger tyngre än miljömålen, men då bör det beslutet fattas utifrån ett korrekt underlag.

Kommentar

För att säkerställa utvecklingsområdenas kvalitet har kommunen sedan utställningen sett över samtliga områden som pekats ut. Inom det arbetet kunde det konstateras att kriteriet för ett utvecklingsområde behövde förtydligas och bedömningen skärpas. Med anledning av det har ett antal utvecklingsområden plockats bort till antagandet. Se redovisning av de utvecklingsområden för bostäder som plockats bort samt motivet till varför i bilaga till utlåtandet. Utifrån det arbete som har bedrivits med utvecklingsområdena sedan utställningen har även konsekvensbedömningen förtydligats till antagandet.

Länsstyrelsen anser även att MKN för vatten ska belysas samt även hur värden i samtliga riksintressen påverkas av utvecklingsområdena.

Kommentar

I MKB:n redovisas, för vart och ett av de utpekade utvecklingsområdena, om ett genomförande bedöms komma att påverka ett överskridande av MKN. Detta gäller, som framgår i MKB:n på sidan 12, MKN för luft samt yt- och grundvatten. MKN bedöms inte komma att överskridas vid ett genomförande av något av kommunens utpekade utvecklingsområden. Sedan utställningen finns ytterligare beskrivning av MKN i MKBn under 1.3 Miljökvalitetsnormer. När det gäller utvecklingsområdenas eventuella påverkan på riksintressenas värden så har texten utökats. Se figur 2 i MKBn.

Övrigt

Regional utvecklingsplan (RUP)

Kommunen hänvisar i översiktsplanen till *Vision Västernorrland 2010*. Länsstyrelsen vill informera om att denna RUP kommer att ersättas under 2011 med ett nytt visionsdokument. Länsstyrelsen vill också förtydliga att många sektorsprogram som kommunen anger i kap 6 är framtagna i samverkan med kommunerna och överenskommelser har ingåtts.

Kommentar

Noteras.

Trafik, buller och säkerhet

Kommunen bör ta hänsyn till att det ofta uppstår konflikter mellan randbebyggelse av bostäder utmed vägarna och pendlingstrafik. De boende vill att hastigheterna ska sänkas och de som ska ta sig till och från arbetet m m vill komma fram snabbt. Länsstyrelsen anser därför att nya bostäder bör förläggas längre från allmänna vägar med en gemensam anslutning ut på den allmänna vägen.

Byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägområdet gäller. Men avstånd mellan bostadshus och väg blir i de flesta fall längre eftersom bullerriktvärdena enligt Boverkets allmänna råd inte bör överskridas.

Kommentar

Sedan utställningen har detta förtydligats i kapitel 7.2 Väg och järnväg samt transport av farligt gods.

Jämställdhet

Härnösand kommun har på ett bra sätt redogjort för vad jämställdhet innebär, bl a att kvinnor och män skall ha makt att forma samhället och sina liv.

Härnösands kommun bör i det fortsatta arbetet med att integrera jämställdhet i planeringen dra nytta av erfarenheter från projektet ”Tryggt och jämt” som Länsstyrelserna och Boverket drivit under 2008-2010. Sollefteå kommun har framgångsrikt deltagit i projektet. Härnösands kommun bör kunna ta del av de viktiga erfarenheterna som Sollefteå kommun har avseende jämställdhet i samhällsplanering.

Kommentar

Noteras.

Naturvård

Länsstyrelsen kan konstatera att utvecklingsområde B8 Surhalsbukten inte fanns med i samrådsversionen av översiktsplanen. Det omfattar ett oexploaterat kustavsnitt med klapperfält och hällmarkstallskog. Kuststräckan berörs av naturvårdsobjektet 80130 vilket bör nämnas och beaktas i MKB:n. Området kallas Lerviksudden-Skarpudden i kommunens naturvårdsprogram. Länsstyrelsen har även noterat att det dokument som det länkas till i översiktsplanen bara innehåller de 10 första sidorna av det 79-sidiga naturvårdsprogrammet.

Länsstyrelsen anser att andra typer av skydd än Natura 2000 och naturreservat såsom fågelskyddsområden, biotopskydd och naturvårdsavtal också bör nämnas i översiktsplanen. En länk kan gärna finnas till skogsstyrelsens ”Skogens pärlor”. I dagsläget finns 14 biotopskyddade skogsområden i kommunen.

Kommentar

I MKB:n till antagandeverisionen åskådliggörs att B8 Surhalsbukten ligger i närheten av naturvårdsobjektet 80130. Kommunen länkar även till Skogens pärlor samt till det fullständiga Naturvårdsprogrammet. Tillägg till avsnitt Naturvård gällande fågelskyddsområden och biotopskydd har därutöver gjorts.

Kulturmiljövård

Länsstyrelsen anser det värdefullt om kommunen också tar fram ett kulturmiljöprogram som gäller hela kommunen så att även värden i bebyggelse och landskapsstrukturer som finns utanför tätorten Härnösand kommer fram som underlag för kommande detaljplaner, bygglov- och tillståndsprövning. Detta behov exemplifieras i MKB. Här beskriver kommunen potentiella utvecklingsområden för bostäder, handel, industri m m. Vissa av dessa områden, t ex Häggdånger, Skärsviken, Sälsten är utpekade som värdefulla kulturmiljöer (enligt karta 14 A och B). Det är viktigt att kommunen har underlag som på ett bra sätt kan exemplifiera vad den särskilda hänsynen innebär just i dessa områden.

Riksintresse föreligger för bl a Härnösands stadskärna. Länsstyrelsen lovordar kommunens ambition att utarbeta ett kulturmiljöprogram som ska vara vägledande för framtida planeringen samt lovgivning. För att uppfylla intentionerna i översiktsplanen är det viktigt att dessa dokument utarbetas i samarbete med Länsmuseet eller med annan antikvarisk kompetens.

Kommunen ska utöka skyltning och information för att göra kulturarvet tillgängligt. Länsstyrelsen anser det lovvärt. Kommunen kan även förslagsvis informera fastighetsägare om riktlinjer för ombyggnad och renovering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Härnösands innerstad är riksintresseområde och det är viktigt att det finns god vägledning för fastighetsägare som t ex vill tilläggsisolera eller byta fönster.

Kommentar

Avsikten är att ta fram ett kulturmiljöprogram som omfattar hela kommunen och att arbetet ska ske i samarbete med erforderlig antikvarisk kompetens.

Försvarmakten

Försvarmakten föreslår att lydelsen gällande Riksintresse Totalförsvaret i kapitel 5 och bilaga 2 ändras till: Mark och vattenområden, som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen.

Till andra stycket sid 13 bör tilläggas att: Inom samrådsområdet för dessa skjutfält skall alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarmaktens högkvarter.

Kommentar

Kommunen har redigerat texten i översiktsplanen enligt ovanstående förslag.

Luftfartsverket

Kommunen berörs av det skyddsområde med radien 55 km som utgår från Kramfors – Sollefteå flygplats samt Sundsvall – Härnösands flygplats. För ett definitivt besked om vindkraftverkens eventuella påverkan på skyddsområden måste markhöjd och höjd för objekten samt placering i varje enskilt fall anges.

Kommentar

Gällande MSA- påverkade ytor har tillägg gjorts i texten. Se kapitel 10.5 Flyg. I kommunen pågår ett arbete med att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen gällande vindkraft. Synpunkten kommer även att hanteras i det arbetet.

Sedan hösten 2008 ska Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av byggnader, master och andra föremål (LFS 2008:47) tillämpas. Enligt föreskrifterna ska alla föremål över 20 meter utanför tätort respektive 45 meter i övrigt meddelas Transportstyrelsens luftfartsavdelning som beslutar om, och i förekommande fall, hur föremålet ska markeras.

Kommentar

Enligt Transportstyrelsens egen hemsida gäller från och med den 1 november 2010 att beslut från Luftfartsstyrelsen inte längre behövs vid markering av föremål som kan utgöra fara för luftfarten. LFS 2008:47 har ersatts av en ny föreskrift, TSFS 2010:115. Så länge ett föremål markeras enligt den nya föreskriften behövs inget beslut om markering från Transportstyrelsen. Detta i enlighet med uppgifter från Transportstyrelsens hemsida.

Trafikverket

Området som kan omfatta en förbifart Härnösand är redan i dag ett utpekat riksintresse och detta bör även pekas ut på karta 5.

Kommentar

Karta Riksintressen har uppdaterats i enlighet med ovanstående synpunkt.

Trafikverket kan inte se att de övergripande klimatstrategierna har varit utgångspunkt vid utpekandet av utvecklingsområdena. Många förslag till utvecklingsområden har långa avstånd till service, skola och kollektivtrafik. Särskilt tveksamt är utvecklingsområden på Hemsön och Häggdånger, dels på grund av en begränsad infrastruktur och kollektivtrafik och dels för att det är långa avstånd till service och skola.

I MKB:n bedöms inte närhet till kollektivtrafik, förutom de områden som ligger långt ute på landsbygden. Områden som ligger förhållandevis nära infrastruktur och service bedöms som fullgoda alternativ ur klimatperspektiv, utan bedömning om det finns kollektivtrafik eller inte.

En förtätning av bebyggelse innebär inte med automatik att det är ett fullgott alternativ ur hållbarhetssynpunkt. I så fall måste prioritet 1 i klimatstrategi 1 omformuleras till ”Förtätning med tillgång till kollektivtrafik och eller GC”. En sakkunnig bedömning behöver göras i MKB:n över vilka konsekvenser de föreslagna utvecklingsområdena får när det gäller hållbarhet och miljömålen.

Kommentar

För att säkerställa utvecklingsområdenas kvalitet har kommunen sedan utställningen sett över samtliga områden som pekats ut. Inom det arbetet kunde det konstateras att kriteriet för ett utvecklingsområde behövde förtydligas och bedömningen skärpas. Med anledning av det har ett antal utvecklingsområden plockats bort till antagandet. Se redovisning av de utvecklingsområden för bostäder som plockats bort samt motivet till varför, i bilaga till utlåtandet. Utifrån det arbete som har bedrivits med utvecklingsområdena sedan utställningen har även konsekvensbedömningen förtydligats till antagandet.

Utvecklingsområde för bostäder, B9, ligger intill och över väg 718 utmed Långsjön. Trafiken på väg 718 ger upphov till bullerstörningar som måste beaktas. Därför bör inte ett utvecklingsområde med bostäder läggas i närheten, och definitivt inte över vägen. Kommunen bör även ta hänsyn till att det ofta uppstår konflikt mellan randbebyggelse utmed vägarna och pendlingstrafik. Nya bostäder bör förläggas längre från allmänna vägar med en gemensam anslutning ut på den allmänna vägen.

Även för område B1, B6, B7, B10 och B11 bör dessa inte ligga i närheten eller över den allmänna vägen. Byggnadsfritt avstånd från väg om 12 meter gäller men avståndet blir i de flesta fall längre eftersom bullerriktvärdena enligt Boverkets allmänna råd inte bör överskridas. Farligt gods är en annan faktor att ta hänsyn till när det gäller avstånd från allmän väg. Detta bör förtydligas under avsnitt 7.2 Väg och järnväg samt transport av farligt gods.

Kommentar

Arbetet som har bedrivits gällande utvecklingsområdena sedan utställningen har medfört att områdenas geografiska omfattning har justerats. Dock är områdena fortfarande utlagda som en yta i kartorna där gränserna endast är översiktliga och ska tolkas med försiktighet. Kommunen har inte för avsikt att bebygga några allmänna vägar med bostäder. Därutöver har kommunen för avsikt att gällande riktvärden för buller inte ska överskridas vid uppförande av ny bebyggelse. Detta framgår i avsnitt 7.3 Buller och vibrationer. Farligt gods hanteras i kapitel 7.

Vid uppdatering av Gång- och cykelplan bör GC-stråken utmed det statliga vägnätet också tas med.

Kommentar

Noteras.

Trafikverket vidhåller att det inte är aktuellt att ersätta färjeförbindelsen mellan Hemsön och fastlandet med en bro. Befintlig färja kommer under 2011 att ersättas med en linjefärja. Byggandet av en bro måste prioriteras i länsplanen innan den skulle kunna vara möjlig. Både medfinansiering från kommunen och broavgifter skulle därutöver vara nödvändiga.

Kommentar

Sedan utställningen har ställningstagandet om bro till Hemsön tagits bort då detta inte bedömts vara en prioriterad fråga i kommunen.

Båda korridorerna för ny sträckning av järnvägen mellan Härnösand – Sundsvall (röd och blå i förstudien) är utpekade riksintressen för framtida järnväg och ska redovisas på karta 5 för riksintresse. Kommunen har sedan möjlighet att på en annan karta redovisa sin förordade korridor. Utvecklingsområde B6 kan behöva justeras med hänsyn till riksintressekorridor (blå korridor i förstudie).

Kommentar

Kapitel 6 Riksintressen samt karta 6 Riksintressen har uppdaterats i enlighet med ovanstående synpunkt.

Trafikverket ser inga möjligheter att styra farligt gods till stambanan. Transporter av farligt gods ska kunna ske på alla järnvägssträckor.

Kommentar

Kommunen är medveten om att transporter av farligt gods ska kunna ske på alla järnvägssträckor men ser ändå gärna att farligt gods i så stor utsträckning som möjligt går utanför centralorten.

Bullerutredningar ska alltid genomföras på upp till 200 – 250 meters avstånd från järnvägen för uppförande av verksamheter som kan bli störda av buller, såsom bostäder.

Kommentar

Ett tillägg i texten har gjorts under avsnitt 7.3 Buller och vibrationer.

Trafikverket kan i dagsläget inte ta ställning till möjligheten att genomföra kommunens önskemål om hållplats och godsterminal i Mörtsal.

Kommentar

Noteras. Kommunens önskemål kvarstår dock.

Det bör framgå att både Kramfors – Sollefteå och Sundsvall – Härnösands flygplatser är av riksintresse. Det bör även framgå att de MSA påverkade ytorna består av cirklar med radien 55 km, som utgår från flygplatsernas landningshjälpmedel.

Kommentar

Ändringar har utförts i enlighet med ovanstående synpunkter. Se kapitel 6 Riksintressen och bilaga 2 samt kapitel 10.5 Flyg.

Svenska kyrkan

Översiktsplanen framhåller inte vikten av att Härnösand är och ska vara en stiftsstad. Översiktsplanen framhåller betydelsen av länsstyrelsens lokalisering, Mittuniversitetet och även Landsarkivets. Ingenting nämns om Domkyrkan eller Härnösands stiftskansli och dess betydelse för staden och kommunen.

Kommentar

I värdebeskrivningen för riksintresse kulturmiljö, Centrala Härnösand omnämns domkyrkan som en av Härnösands karaktärsbyggnader. Ytterligare skrivningar om Härnösand som stiftsstad kommer inte att införas.

Timrå kommun

Midlanda flygplats kommer att vara av stor betydelse för regionens näringsliv och befolkning även efter att snabbare järnvägsförbindelser finns att tillgå. Mot den bakgrunden anser Timrå att ställningstagandet bör kompletteras med att flygplatsen fortsättningsvis ska vara av riksintresse. Det finns flera andra konkurrerande riksintressen i Indalsälvens delta och en förlust av riksintressestatusen kan väsentligt försvåra flygplatsens utvecklingsmöjligheter.

Kommentar

Sedan utställningen framgår det i texten under 10.5 Flyg, att det är av stor betydelse att regionens flygplatser får behålla sin riksintressestatus. Ställningstagandet i översiktsplanen kommer dock fortsatt att vara: Midlanda flygplats ska finnas kvar.

Under avsnittet Naturreservat i kapitel 16 bör det tydligt framgå att frågan om bildande av naturreservat längs Mjällån bör utredas gemensamt av kommunerna och länsstyrelsen.

Kommentar

Kommunen ser positivt på ett framtida samarbete kring Mjällåns och Ljustorpsåns vattensystem. I Härnösands kommun är bildandet av ett naturreservat dock inte i dagsläget en prioriterad fråga.

Under avsnitt 7.4 bör det tydliggöras att Härnösands kommun ska utreda frågan om möjlighet att ansluta till grundvattentäkter i Sundsvall och Timrå kommuner för att minska sårbarheten vid föroreningar av ytvattentakten Bondsjön - Långsjön.

Kommentar

Ett förtydligande av vilka specifika möjligheter som ska utredas i frågan om alternativ vattenförsörjning, kommer inte att anges i översiktsplanen.

Kommunen har inte redovisat vilka områden som är lämpliga för materialförsörjning (berg och naturgrus). Det är viktigt att ställningstaganden görs över vilka områden som är lämpliga eller direkt olämpliga för bergtäkter med hänsyn till annan markanvändning.

Kommentar

Kommunen bedömer att arbetet bör genomföras i ett bredare regionalt perspektiv förslagsvis med Länsstyrelsen som samordnare. Länsstyrelsen är prövningsmyndighet för täktillstånd

och besitter därigenom regional materialförsörjningsöversikt. Till antagandet har dock ett tillägg gjorts gällande materialtäkter. Se kap 14.4 Materialtäkter och karta 14 för befintliga täkter.

Kramfors kommun

Kramfors kommun anser att antalet hållplatser för regionaltåg på sikt bör utökas, vilket överensstämmer med ställningstagandet i Härnösands översiktsplan. Nya hållplatser bör tas fram i ett regionalt samspel.

Kommentar

Härnösands kommun är överens om detta.

Räddningstjänst Höga kusten - Ådalen

Under avsnitt 7.2 Väg och järnväg samt transport av farligt gods, sidan 19, anges skyddsavstånd på 30 meter från järnväg. Det är onödigt smalt att låsa ett skyddsavstånd endast till detta fall när det även finns andra risker i samhället, till exempel vägar. Riskavståndet bör därutöver variera beroende på typ av verksamhet. Rekommenderade skyddsavstånd, lämpligen enligt samma modell som i Sundsvalls kommuns översiktsplan, bör finnas med.

Ett observationsområde bör finnas vid farliga godsleder samt vid bensinstationer. I händelse av nybyggnation eller förändring av verksamheter inom observationsområdet bör särskild hänsyn tas till säkerheten. Detta observationsområde kan lämpligen vara 150 meter.

Kommentar

Det byggnadsfria avståndet till väg och järnväg som anges i texten görs med bakgrund av Trafikverkets rekommendationer. Utöver detta framgår det i översiktsplanen att längre skyddsavstånd kan vara nödvändiga.

I kapitel 7.2 Väg och järnväg samt transport av farligt gods framgår att en riskhanteringsprocess ska beaktas i framtagandet av detaljplaner inom 150 meters avstånd från farlig godsled. Sedan utställningen har det även fastställts ett observationsområde om 150 meter kring bensinstationer. Vid nybyggnation och förändring av verksamheter inom observationsområdet ska särskild hänsyn tas till säkerheten. Se kapitel 7.4.

På sidan 20 nämns att det finns tre Sevesoanläggningar inom kommunen. Dessa anläggningar bör presenteras kortfattat, lämpligen med namn och geografiskt läge. Allmänheten ska lätt kunna få veta vart dessa risker finns. Det kan även vara lämpligt att avsluta kapitel 7 med en kortare information om Räddningstjänsten.

Kommentar

Sevesoanläggningarna pekas redan ut på karta 7 Risk, sårbarhet och hälsa. Sedan utställningen presenteras anläggningarna med namn samt att det länkas till Räddningstjänstens hemsida under Läs mer.

Miljöpartiet de gröna

Under avsnitt 6 Regional utveckling hävdas att ”Nuvarade E4utgör en onödig miljöbelastning”. Sedan följer en beskrivning som om en E4- förbifart skulle minska denna miljöbelastning. Detta är missvisande eftersom all forskning visar att förbifarter av den här typen ökar den totala miljöbelastningen.

Kommentar

Texten har redigerats till "Härnösands kommun har beslutat att reservera mark för en E4 förbifart väster om centralorten. Ett sådant läge innebär en 7-10 km kortare vägsträcka mellan orter norr och söder om Härnösand. Samtidigt uppskattas ungefär hälften av den tunga trafiken genom staden att försvinna"

Under avsnitt 11.1 Gång- och cykelvägar bör det vara ett prioriterat ställningstagande att skapa säkra och effektiva cykelleder genom (inte bara till) centrum. Det bör framgå i texten att cykelparkeringar ska prioriteras vid tex Resecentrum.

Kommentar

Under 9.1 Resecentrum har betydelsen av cykelparkeringar vid resecentrum förtydligats.

Under avsnitt 11.2 Järnväg, bör ställningstagandet vara Dubbelspår Härnösand- Stockholm.

Kommentar

Ställningstagandena i utställningshandlingen gällande tågtrafiken har slagits samman till Dubbelspår Härnösand – Gävle. Sträckan Gävle - Stockholm är redan i dagsläget dubbelspår (med undantaget Löten – Samnan och Turkiet- Furuvik södra.)

Kommunen bör ha kvar ambitionen att i samråd med berörda organisationer hitta lämpliga områden där el- och strålkänsliga personer kan bo.

Kommentar

Kommunen motsätter sig inte att arbeta med frågan men hänvisar till det bemötande som gjordes under samrådet. "Kommunen följer centrala myndigheters rekommendationer. Strålsäkerhetsmyndigheten framhåller att den forskning kring elöverkänslighet som har bedrivits visar att symptomen är verkliga. Däremot har man hittills inte kunnat bekräfta att exponering för elektromagnetiska fält orsakar eller bidrar till symptomen. Kommunen har utifrån detta bedömt att det inte finns ett underlag för att peka ut sådana områden." (Samråddogörelse 2010-06-10).

Miljöpartiet vänder sig mot det plötsliga och alltför oreserverade ställningstagandet för Midlanda. Både vad gäller konkurrensen med snabbtåg och alternativ flygplats i Nyland är det tveksamt om det finns en politisk vilja i Härnösand att binda sig för Midlanda.

Kommentar

Beslut om en omformulering av ställningstagandet gällande Midlanda flygplats fattades på styrgruppsmöte för översiktsplanen 2010-03-19.

Det är viktigt att det tematiska tillägget gällande vindkraft prioriteras och påskyndas samt att ingen geografisk begränsning av vindkraftsutbyggnad öster om E4 ska ske norr om Härnön

Kommentar

Synpunkten kommer att hanteras inom arbetet med det tematiska tillägget gällande vindkraft. Målsättningen är att vindkraftsplanen ska kunna skickas på samråd under våren 2011.

I avsnitt 11.2 Järnväg, bör även ett lokaltåg Sundsvall – Kramfors nämnas.

Kommentar

Kommunen saknar underlag/utredning kring frågan om lokaltåg mellan Sundsvall – Kramfors. Kommunen arbetar dock för att få till stånd dubbelspårig järnväg mellan Härnösand och Gävle och ser generellt positivt på möjligheten till ett ökat hållbart resande.

Skolförvaltningen Härnösands kommun

Under avsnitt 11.1 Gång- och cykelvägar vill Skolförvaltningen särskilt betona vikten av en uppdatering av Gång- och cykelplanen i området kring Bondsjöhöjdens skola.

Kommentar

Vid en uppdatering av Gång- och cykelplanen kommer en särskild hänsyn att tas till samtliga skolor och andra viktiga målpunkter för barn och ungdomar i kommunen.

Vårda Härnösand

Det framgår inte av riksintressebeskrivningen vilka kulturella värden bebyggelsen och gatunätet består av mer i detalj. Översiktsplanen blir därför inte tillräckligt vägledande för hur kulturmiljöintressena ska beaktas vid planering och vid prövning av ny bebyggelse. Översiktsplanen och MKBn saknar utförliga riktlinjer för hur riksintresset ska skyddas. Texten i MKBn bör förtydligas så att det framgår att det inte bara är vid ny markanvändning som riksintresset ska beaktas utan även vid ny-, om och tillbyggnader i befintliga miljöer.

Kommentar

En utförligare beskrivning av riksintressenas värden samt hur kommunen avser att ta hänsyn till detta har tillkommit i kapitel 6 Riksintressen samt i bilaga till kartorna. Texten i MKBn har förtydligats i enlighet med ovanstående synpunkt.

I de kulturmiljöprogram och gestaltningsprogram som ska tas fram är det viktigt att studera bla Kronholmen - Torsvik, Skeppsbron och Gådeåområdet mer i detalj. Kommunen bör snarast ta fram dessa program och först när dessa är upprättade och inarbetade i översiktsplanen kan kulturmiljöfrågorna anses ha fått en tillfredsställande behandling.

Kommentar

Kommunens avsikt är att de Att- göra punkter som finns i översiktsplanen, d v s bla upprättande av Kulturmiljöprogram och Gestaltningsprogram, ska genomföras under de kommande fyra åren.

Ulf Andersson

Under kapitel 18.1 Rekreation och friluftsområden saknas ett omnämnande av Bondsjöhöjdens skid- och friluftsområde.

Kommentar

Synpunkten beaktas och i antagandeverSIONEN finns Bondsjöhöjdens skid- och friluftsområde omnämnd under kapitel 17.1.

Ewa och Johnny Karlström

Vindkraftsparken på Möckelsjöberget består i dag av fem stycken verk. En fortsatt utbyggnad med start på Rödmyrberget är planerad och bygglovsansökan ligger hos kommunen. Kommunen har i översiktsplanen angivit ett inringat område för utveckling av vindkraft och det är av största vikt att man håller utbyggnaden inom detta område, vilket Rödmyrberget inte gör. Om vindkraftverk tillåts på Rödmyrberget kommer naturvärden att påverkas kraftigt.

Även kulturella värden såsom utsikten mot Världsarvet Höga kusten kommer att påverkas negativt.

Kommentar

I översiktsplanen pekas endast befintliga vindkraftverk ut. Kommunen arbetar för närvarande med att ta fram en vindkraftsplan för kommunen och framförda synpunkter kommer att hanteras inom det arbetet. Målsättningen är att vindkraftsplanen ska sändas ut på samråd under våren 2011. Yttrandet har även diarieförts på ärendet gällande bygglovansökan för vindkraftverket på Rödmyrberget, dnr SAM 10-896 (bilaga 7).

Thomas Q Nilsson

Kommunen verkar se att det finns en konflikt mellan "kortare restider och många hållplatser för tågtrafiken". För fjärrtågen är det knappast lämpligt med fler än ett eller högst två hållplatser i Härnösands kommun. Fjärrtåg och lokaltåg kan dock med god planering samsas på samma spår. Fler hållplatser än den i Mörtstal bör bli aktuella. Planering av ny bebyggelse bör utgå från möjligheterna med lokaltåg. Både i kapitel 4 och 9 betonas att bebyggelse ska ske nära befintlig infrastruktur och kollektivtrafikstråk men i boendeplaneringen tas inte järnvägen upp som resurs i sammanhanget. Möjligheten att ta med cykeln på lokaltågen är en central fråga.

Kommentar

Kommunen saknar underlag/utredning kring frågan om lokaltåg i Härnösands kommun. Kommunen arbetar dock för att få till stånd en dubbelspårig järnväg mellan Härnösand och Gävle och ser generellt mycket positivt på möjligheten till ett ökat hållbart resande.

Förteckning över samtliga inkomna yttranden

Länsstyrelsen

Försvarsmakten

Luftfartsverket

Trafikverket

Svenska kyrkan

Timrå kommun

Kramfors kommun

Räddningstjänsten Höga Kusten - Ådalen

Miljöpartiet de gröna

Skolförvaltningen Härnösands kommun

Vårda Härnösand

Ulf Andersson

Ewa och Johnny Karlström

Thomas Q Nilsson

Yttranden utan erinran

Polismyndigheten i Västernorrlands län

Sundsvall kommun

Hemab

Din tur

Bilaga 1

För att säkerställa utvecklingsområdenas kvalitet har kommunen sedan utställningen sett över samtliga områden som pekats ut. Inom det arbetet kunde det konstateras att kriteriet för ett utvecklingsområde behövde förtydligas och bedömningen skärpas. Det krävdes dessutom ett klarläggande av vad som avsågs med utveckling och vilket syfte kommunen har med utvecklingsområdena. Områdenas innebörd och geografiska utbredning bedömdes därutöver vara alltför oprecisa för att kunna vara en bra vägledning för det fortsatta planarbetet inom kommunen.

Till antagandet av översiktsplanen har kommunen förtydligat vad som menas med ett utvecklingsområde samt gjort en mer välgrundad bedömning av områdena, inte minst ur ett hållbarhets perspektiv. Detta har fått till följd att flera utvecklingsområden för bostäder inte längre uppfyller kriteriet för ett utvecklingsområde. Framförallt har områden som pekats ut lämpliga för förtätning med enstaka bebyggelse plockats bort som utvecklingsområden. Det framgår dock i antagandehandlingen karta 20, Mark- och vattenanvändning att dessa områden fortfarande bedöms vara lämpliga för enstaka ny bebyggelse. Kommunen bedömer att de ändringar som har gjorts sedan utställningen innebär att översiktsplanen på ett bättre sätt kan vara vägledande för den fortsatta fysiska planeringen. För kommunens delvis nya kriterier se ÖP kapitel 20.2 Utvecklingsområden.

I nedanstående tabell redovisas de områden som tagits bort sedan utställningen samt en kortfattad motivering till varför. Beteckningen framför varje område överensstämmer med utställningshandlingens kartmaterial.

Tabell	Utvecklingsområden som har tagits bort sedan utställningen
B3	Kusthöjden – Utveckling av bostadsbebyggelse Bullerstörningar från totalförsvarets verksamheter. Bedöms med anledning av detta inte uppfylla kriteriet <u>särskilt god utvecklingspotential</u> .
B4	Fällövikens, norra - Förtätning av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer och för enstaka bygglov. Området kommer även att utredas inom tematiskt tillägg för LIS-områden (Landsbygdsutveckling i strandnära läge.)
B5	Skärsviken – Förtätning och utveckling av bostadsbebyggelse Bullerstörningar från totalförsvarets verksamheter. Bedöms med anledning av detta inte uppfylla kriteriet <u>särskilt god utvecklingspotential</u> .
B6	Norra Sjösjön – Förtätning och utveckling av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer och för enstaka bygglov. Området kommer även att utredas inom tematiskt tillägg för LIS-områden
B7	Klappnässjön, Häggdånger – Förtätning och utveckling av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer för enstaka bygglov. Området kommer även att utredas inom tematiskt tillägg för LIS-områden.
B9	Brunne – Förtätning och utveckling av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer för enstaka bygglov.
B10	Rö – Förtätning av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer för enstaka bygglov. Området kommer även att utredas inom tematiskt tillägg för LIS-områden.
B11	Sanna, Hemsön – Förtätning och utveckling av bostadsbebyggelse Området bedöms inte uppfylla kriteriet om utveckling (dvs 10 bostäder). Kommunen ser dock positivt på initiativ från privata aktörer för enstaka bygglov. Området kommer även att utredas inom tematiskt tillägg för LIS-områden.